

Besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van subsidies voor walstroominfrastructuur in zeehavens via een oproepprocedure

Rechtsgrond

Dit besluit is gebaseerd op:

- het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, artikel 38, derde lid, vervangen bij het besluit van de Vlaamse Regering van 20 maart 2015.

Vormvereisten

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 8 december 2025.
- De Raad van State heeft advies XXXX/X gegeven op (datum), met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

Motivering

Dit besluit is gebaseerd op de volgende motieven:

- De Vlaamse Regering heeft in haar Regeerakkoord 2024-2029 expliciet het engagement opgenomen om de invoering van walstroom in havens te stimuleren.
- Het is belangrijk om in subsidies voor walstroominfrastructuur in Vlaamse zeehavens te voorzien om de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen en broeikasgassen door aangemeerde schepen te verminderen.
- Momenteel gebruiken schepen hun dieselgeneratoren tijdens het aanmeren om elektriciteit op te wekken. Dat leidt tot aanzienlijke lokale emissies van onder andere stikstofoxiden (NOx), fijn stof en CO₂.
- Walstroom biedt een duurzaam alternatief waarbij schepen gebruikmaken van elektriciteit van het net. Dat komt zowel de luchtkwaliteit als de leefbaarheid rond de havens ten goede.
- Een gerichte subsidieregeling is noodzakelijk om de aanzienlijke investeringskosten voor de aanleg van walstroominfrastructuur te helpen dragen, zodat havens en reders sneller en efficiënter kunnen overstappen op walstroom.

Juridisch kader

Dit besluit sluit aan bij de volgende regelgeving:

- verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard.

Initiatiefnemer

Dit besluit wordt voorgesteld door de Vlaamse minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management en de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport.

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° aanvang van de werkzaamheden: de aanvang van de bouwwerkzaamheden met betrekking tot de investering, hetzij de eerste, juridisch bindende toezegging om uitrusting te bestellen, hetzij een andere toezegging die de investering onomkeerbaar maakt. De aankoop van gronden en voorbereidende werkzaamheden, zoals het verkrijgen van vergunningen en de uitvoering van voorbereidende haalbaarheidsstudies, worden niet als aanvang van de werkzaamheden beschouwd;
- 2° AFIR-verordening: Verordening (EU) 2023/1804 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen en tot intrekking van Richtlijn 2014/94/EU;
- 3° Agentschap Innoveren en Ondernemen: het agentschap, opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Innoveren en Ondernemen, afgekort "VLAIO";
- 4° algemene groepsvrijstellingsverordening: de algemene groepsvrijstellingsverordening, vermeld in artikel 3, 8°, van het decreet van 16 maart 2012;
- 5° beëindiging van de uitgaven: de datum van de laatste factuur van de subsidiabele uitgaven;
- 6° decreet van 16 maart 2012: het decreet van 16 maart 2012 betreffende het economisch ondersteuningsbeleid;
- 7° minister: de Vlaamse minister, bevoegd voor de economie;
- 8° project: de ontwikkeling en bouw van een of meer laadpunten binnen een aaneengesloten geheel van ligplaatsen in een Vlaamse zeehaven;
- 9° subsidiabele uitgaven: de uitgaven die in aanmerking komen voor een subsidie voor walstroominfrastructuur in zeehavens op basis van dit besluit;
- 10° uitgaven: kosten en investeringen.

Hoofdstuk 2. Europese reglementering

Art. 2. Dit besluit valt onder de toepassing van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Er wordt alleen steun verleend aan ondernemingen die op de datum van de indiening van de subsidieaanvraag en op de datum van de steuntoekenning geen onderneming in moeilijkheden zijn als vermeld in artikel 2, punt 18, van de algemene groepsvrijstellingsverordening, en geen procedure op basis van Europees recht hebben lopen waarbij een toegekende steun wordt teruggevorderd.

De steun wordt niet toegekend als ze zou leiden tot een schending van het Unierecht als vermeld in artikel 1, lid 5, van de voormelde verordening.

Art. 3. De Europese voorwaarden over de transparantie, vermeld in artikel 9 van de algemene groepsvrijstellingsverordening, worden nageleefd en het toegekende subsidiebedrag wordt ingegeven op de Europese Transparantiewebsite.

Hoofdstuk 3. Voorwaarden

Afdeling 1. Voorwaarden voor de subsidieaanvrager

Art. 4. De volgende ondernemingen komen in aanmerking voor steun in de vorm van een subsidie voor walstroominfrastructuur in zeehavens:

- 1° North Sea Port Flanders nv (KBO-nummer: 0218.843.678);
- 2° Haven van Antwerpen - Brugge nv (KBO-nummer: 0248.399.380);
- 3° Haven Oostende nv (KBO-nummer: 0259.978.212);
- 4° Vlaamse publiekrechtelijke rechtspersonen die eigenaar of uitbater zijn van een ligplaats die tot het toepassingsgebied van de AFIR-verordening behoort;
- 5° de ondernemingen die aan een van de volgende voorwaarden voldoen:
 - a) de onderneming is een natuurlijke persoon die zelfstandig een beroepsactiviteit uitoefent;
 - b) de onderneming is een vennootschap met rechtspersoonlijkheid van privaat recht;
 - c) de onderneming is een buitenlandse onderneming met een statuut dat gelijkwaardig is aan het statuut, vermeld in punt a) of b).

De volgende ondernemingen komen niet in aanmerking voor steun:

- 1° ondernemingen die zich in een van de volgende rechtstoestanden bevinden:
 - a) ontbinding;
 - b) stopzetting;
 - c) faillissement;
 - d) vereffening;
- 2° ondernemingen die op het moment van de subsidieaanvraag een insolventieprocedure als vermeld in artikel I.23, 1°, van het Wetboek van economisch recht, hebben lopen of gedagvaard zijn door de Rijksdienst

voor Sociale Zekerheid, als vermeld in de Verrijkte Kruispuntbank van Ondernemingen.

Art. 5. De onderneming beschikt over een eigen, actieve vestigingseenheid in het Vlaamse Gewest, overeenkomstig de Kruispuntbank van Ondernemingen, of verbindt zich ertoe in het Vlaamse Gewest voor de beëindiging van het project een dergelijke vestigingseenheid te vestigen.

Art. 6. Er wordt alleen een subsidie toegekend aan ondernemingen die voldoen aan de regelgeving die van toepassing is in het Vlaamse Gewest. De onderneming blijft aan de voormelde regelgeving voldoen tot vijf jaar na de beëindiging van de subsidiabele uitgaven.

Art. 7. Een administratieve overheid als vermeld in artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, of een buitenlandse administratieve overheid heeft op de indieningsdatum van de subsidieaanvraag geen dominerende invloed op de ondernemingen, vermeld in artikel 4, eerste lid, 5°.

Er is een weerlegbaar vermoeden van dominerende invloed als de onderneming voor 50% of meer van het kapitaal, de inbreng of de stemrechten rechtstreeks of onrechtstreeks in handen is van de administratieve overheden, vermeld in het eerste lid.

Het vermoeden van dominerende invloed kan weerlegd worden als de onderneming kan aantonen dat de administratieve overheden, vermeld in het eerste lid, in feite geen dominerende invloed uitoefenen op het beleid van de onderneming. De leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen beslist of de voormelde administratieve overheden een dominerende invloed uitoefenen op het beleid van de onderneming.

Afdeling 2. Voorwaarden voor de subsidiabele uitgaven

Art. 8. De aanvang van de werkzaamheden met betrekking tot het project waarvoor de subsidie wordt aangevraagd, start op zijn vroegst de dag na de datum van indiening van een schriftelijke subsidieaanvraag bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

De subsidie vervalt volledig als de werkzaamheden starten voor de dag na de datum van de indiening van een schriftelijke subsidieaanvraag, vermeld in het eerste lid.

Art. 9. De voorwaarden, vermeld in artikel 7 en 8 van het decreet van 16 maart 2012, zijn van overeenkomstige toepassing op de subsidie die overeenkomstig dit besluit toegekend is.

Art. 10. Bij de toekenning van de subsidie stelt de Vlaamse Regering de datum vast waarop de subsidiabele uitgaven beëindigd moeten zijn.

Art. 11. De subsidiabele uitgaven bedragen minimaal 1.000.000 euro.

Hoofdstuk 4. Subsidie

Art. 12. De subsidie bedraagt 35% van de subsidiabele uitgaven, onder voorbehoud van artikel 14.

Art. 13. De uitgaven voor de aanleg en installatie van een walstroominstallatie die hoofdzakelijk wordt gebruikt door zeeschepen in een zeehaven in Vlaanderen, zijn subsidiabel.

In het eerste lid wordt verstaan onder:

- 1° walstroominstallatie: een installatie aan de wal aan de hand waarvan een schip het elektriciteitsnet kan gebruiken;
- 2° zeehaven: de haven, vermeld in artikel 2, punt 155, van de algemene groepsvrijstellingsverordening;
- 3° zeeschepen: de schepen, vermeld in artikel 2, punt 163, van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

De uitgaven, vermeld in het eerste lid, hebben betrekking op:

- 1° de laadinfrastructuur en de bijbehorende technische uitrusting, waaronder vaste, mobiele of drijvende installaties;
- 2° de installatie van of verbeteringen aan elektrische of andere componenten, waaronder elektrische kabels en energietransformatoren, die nodig zijn om de oplaad- of tankinfrastructuur aan te sluiten op het net, inclusief de uitgaven voor netverzwaring, of op een lokale productie-installatie van hernieuwbare elektriciteit of op een opslaginstallatie voor elektriciteit of waterstof;
- 3° de civieltechnische werken die noodzakelijk zijn voor het gebruik van de laadinfrastructuur;
- 4° de installatie-uitgaven en de uitgaven voor vergunningen die daarmee verband houden.

Art. 14. De volgende uitgaven zijn niet subsidiabel:

- 1° de investeringen die vroeger zijn geactiveerd en opgenomen in de afschrijvingstabel, en die verworven worden van:
 - a) een onderneming waarin de subsidie-aanvragende onderneming rechtstreeks of onrechtstreeks participeert;
 - b) een onderneming die rechtstreeks of onrechtstreeks participeert in de subsidie-aanvragende onderneming;
 - c) een verwante patrimoniumvennootschap van de subsidie-aanvragende onderneming;
- 2° de investeringen die verworven worden van een zaakvoerder, een bestuurder of een aandeelhouder van de subsidie-aanvragende onderneming;
- 3° de investeringen die verband houden met activiteiten die niet aan vervoer gerelateerd zijn, industriële productiefaciliteiten, kantoren of winkels en havensuprastructuren.

In het eerste lid, 3°, wordt verstaan onder havensuprastructuur: de havensuprastructuur, vermeld in artikel 2, punt 158, van de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Art. 15. De subsidie bedraagt maximaal 5.000.000 euro per project en maximaal 8.000.000 per groep van verbonden ondernemingen.

Art. 16. Met toepassing van artikel 4, eerste lid, van het decreet van 16 maart 2012 bedraagt het totale bedrag aan staatssteun voor een project maximaal 5.500.000 euro.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid bedraagt het totale bedrag aan staatssteun voor een project maximaal 50% van de totale uitgaven.

Als het totale bedrag aan staatssteun het maximumsteunplafond, vermeld in het eerste lid, overschrijdt of meer bedraagt dan 50% van de totale kosten als vermeld in het tweede lid, zal het Agentschap Innoveren en Ondernemen de totale steun beperken tot het laagste van beide plafonds en de subsidie herzien of terugvorderen ten bedrage van het verschil met toepassing van artikel 27.

Hoofdstuk 5. Procedure

Afdeling 1. De subsidieaanvraag

Art. 17. De subsidie wordt toegekend aan de hand van een competitieve oproep, waarbij het budget verdeeld wordt over de best gerangschikte subsidieaanvragen, tot dat budget is uitgeput.

Art. 18. De subsidieaanvraag wordt ingediend bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen met het aanvraagformulier dat daarvoor ter beschikking wordt gesteld via de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen, conform de instructies, vermeld op die website.

Art. 19. De minister stelt de budgettaire enveloppe en de begin- en einddatum vast van de oproepen tot indiening van de aanvragen voor de subsidie.

De minister kan in functie van de beleidsprioriteiten een oproep beperken tot ligplaatsen die onder het toepassingsgebied behoren van de AFIR-verordening.

Afdeling 2. Ontvankelijkheid en beoordeling

Art. 20. De leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen beslist over de ontvankelijkheid van de subsidieaanvragen conform de ontvankelijkheidsvoorwaarden, vermeld in artikel 4, 5, 6, 7 en artikel 15, tweede lid.

De leidend ambtenaar van het Agentschap Innoveren en Ondernemen brengt de subsidieaanvrager op de hoogte van de onontvankelijkheid van zijn subsidieaanvraag.

Art. 21. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen beoordeelt de subsidieaanvragen die de leidend ambtenaar conform artikel 19 ontvankelijk heeft verklaard, op basis van de volgende criteria met de volgende bijbehorende wegingen:

- 1° de potentiële CO₂-reductie per euro investering: 40%;
- 2° de maturiteit van het project inzake technische uitwerking, de overeenkomsten met partners, investeerders, aannemers, netbeheerders en leveranciers, de vergunningen en toelatingen: 20%;
- 3° de financiële draagkracht van de investeerder: 20%;
- 4° de timing van de uitvoering van de subsidiabele uitgaven: 20%.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen kent een score toe aan de beoordelingscriteria en de bijbehorende wegingen, vermeld in het eerste lid. Op basis daarvan worden de subsidieaanvragen gerangschikt en beslist de Vlaamse Regering over de toekenning van de subsidie. Bij de toekenning van de subsidie kan de Vlaamse Regering tussentijdse ontbindende mijlpalen of bijkomende voorwaarden aan de gesteunde investeringen opleggen om de voortgang van de projecten te verzekeren.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen brengt de subsidieaanvrager op de hoogte van de beslissing tot subsidietoekenning, vermeld in het tweede lid.

De resultaten van de oproep en gesubsidieerde activiteiten worden bekendgemaakt op de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Hoofdstuk 6. Uitbetaling

Art. 22. De onderneming vraagt de uitbetaling van de subsidie aan conform de regels, vermeld op de website van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Art. 23. De subsidie wordt in de volgende drie schijven uitbetaald:

- 1° een eerste schijf van 30%, op zijn vroegst dertig dagen na de beslissing tot subsidietoekenning, op voorwaarde dat de subsidieaanvrager de volgende twee voorwaarden vervult:
 - a) de onderneming vraagt de uitbetaling van de schijf aan;
 - b) de onderneming heeft de subsidiabele uitgaven voor 30% uitgevoerd;
- 2° een tweede schijf van 30%, op zijn vroegst dertig dagen na de beslissing tot subsidietoekenning, op voorwaarde dat de subsidieaanvrager de volgende twee voorwaarden vervult:
 - a) de onderneming vraagt de uitbetaling van de schijf aan;
 - b) de onderneming heeft de subsidiabele uitgaven voor 60% uitgevoerd;
- 3° een derde schijf van 40%, op zijn vroegst dertig dagen na de beslissing tot subsidietoekenning en na de beëindiging van de uitgaven, op voorwaarde dat de subsidieaanvrager de volgende drie voorwaarden vervult:
 - a) de onderneming vraagt de uitbetaling van de schijf aan;
 - b) de onderneming heeft de uitgaven volledig uitgevoerd;
 - c) de onderneming voldoet aan alle voorwaarden voor de toekenning van steun op basis van dit besluit en de algemene groepsvrijstellingsverordening.

Art. 24. De aanvragen tot uitbetaling worden ingediend binnen zestig dagen na de beëindiging van de subsidiabele uitgaven. Als de subsidiabele uitgaven al voor

de beslissing tot toekenning van de subsidie zijn beëindigd, worden de aanvragen tot uitbetaling ingediend binnen twaalf maanden na de beslissing.

Art. 25. Als de onderneming een openstaande en niet in het kader van een gerechtelijke procedure betwiste schuld heeft bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen of het Fonds voor Innoveren en Ondernemen, vermeld in artikel 41, §1, van het decreet van 21 december 2001 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2002, wordt de uitbetaling opgeschort tot het teruggevorderde bedrag is terugbetaald of de procedure tot terugvordering is afgelopen.

Hoofdstuk 7. Controle en terugvordering

Art. 26. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen kan vanaf de indiening van de subsidieaanvraag controleren, op basis van de opgevraagde stukken of een controle ter plaatse, of de voorwaarden van dit besluit en de algemene groepsvrijstellingsverordening worden nageleefd. Die controle heeft, afhankelijk van het feit of de subsidie al dan niet is toegekend, tot gevolg dat de subsidie wordt herzien, wordt geweigerd, niet wordt uitbetaald of wordt teruggevorderd.

Art. 27. Bij niet-naleving van de voorwaarden, vermeld in dit besluit of de algemene groepsvrijstellingsverordening, vordert het Agentschap Innoveren en Ondernemen de subsidie terug met toepassing van de wet van 16 mei 2003 tot vaststelling van de algemene bepalingen die gelden voor de begrotingen, de controle op de subsidies en voor de boekhouding van de gemeenschappen en de gewesten, alsook voor de organisatie van de controle door het Rekenhof, de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 en het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019.

In geval van terugvordering van de subsidie wordt de Europese referentierentevoet voor terugvordering van onrechtmatig verleende staatssteun toegepast.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Art. 28. Dit besluit treedt in werking op (datum).

Art. 29. De Vlaamse minister, bevoegd voor de economie, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 19 december 2025.

De minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie,
Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair
Management,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport

Annick DE RIDDER